

Ольга Шклярчук, Н.М. Мирончук. Мотиви вибору педагогічної професії студентами університету // Професійна підготовка фахівців у системі неперервної освіти : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир, 2015. – С. 313-315.

МОТИВИ ВИБОРУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ СТУДЕНТАМИ УНІВЕРСИТЕТУ

Професія педагога – одна з головних у сучасному світі. Від його зусиль, майстерності та компетенції залежить майбутнє суспільства. Педагог – це людина, яка більшу частину свого життя займається вихованням та навчанням. Якщо зупинити процес навчання, то нові покоління не отримають знань, які потрібні для підтримки культурного, економічного і соціального прогресу. Отже, проблема вибору педагогічної професії завжди актуальна, насамперед в умовах демократизації суспільства, зміни структури і змісту освіти та її гуманізації [1]. Тому дуже важливо, щоб педагогами ставали за покликанням, а не з інших причин.

Проблема мотивації й мотивів поведінки і діяльності – одна із стрижневих у психології та педагогіці. Саме тому їй присвячена велика кількість публікацій вітчизняних та зарубіжних авторів: В. Асєєва, Д.Аткінсона, В. Вілюнас, Б.Додонова, С. Занюка, В. Іваннікова, Є.Ільїна, В.Ковальова, О.Леонтьєва, А.Маслоу, В. Семиченко, П. Якобсона, Х.Хекхаузена та інших.

У науці не достатньо вивчено структуру професійно-педагогічної мотивації у студентів у процесі підготовки спеціаліста у вузі [2].

Мета статті – дослідити мотивацію вибору педагогічної професії студентами ЖДУ ім. І Франка.

Одним із найважливіших компонентів педагогічної діяльності є мотиваційний комплекс особистості: мотивація навчальної та професійної діяльності, мотивація успіху і страх невдачі, фактори привабливості професії для студентів, що навчаються в педагогічному вузі. Правильне виявлення професійних мотивів, інтересів і схильностей є важливим прогностичним фактором задоволеності професією в майбутньому. Ставлення до майбутньої професії, мотиви її вибору є надзвичайно важливими чинниками, що зумовлюють успішність професійного навчання.

З метою дослідження мотивації вибору професії студентами педагогічних вузів було проведено дослідження студентів ЖДУ ім. І Франка. Опитування здійснювалося за анкетною, розміщеною на сайті TextReferat [3]. Усього в анкетуванні взяв участь 41 студент.

Аналіз відповідей дозволив виділити такі мотиви вибору студентами педагогічної професії.

1. Провідним мотивом для студентів є значущість професії для суспільства (51% відповідей).

2. Більшість студентів зазначають, що можуть стати цінними для суспільства (36%), самовдосконалитися (28%) і реалізувати свої здібності до педагогічної професії (17%).

3. 17% студентів упевнені, що їх особистісні якості, знання, зацікавленість та нахили відповідають вимогам до педагогічної професії.

4. 16% студентів, які брали участь у дослідженні, вважають професію педагога престижною і сподіваються досягти високого становища у майбутній діяльності.

5. 12% опитуваних знають про умови праці представників професії й лише 2% знають медичні протипоказання. Це обумовлене браком чітких уявлень про особливості педагогічної діяльності, що свідчить про погану профорієнтаційну роботу вчителів.

6. Досягти високого становища бажають 9% студентів, 8% опитуваних хочуть розкритися у творчості.

При цьому 67% опитаних вважають, що вони самостійно прийняли рішення щодо вибору педагогічної професії, 21% – вибрали професію за порадою батьків; 10% – продовжують сімейну традицію; 0% – за порадою друзів; 2% – за порадою вчителів.

Узагальнені показники вивчення мотивів професійного вибору студентів подано у табл. 1.

Таблиця 1

Узагальнені результати відповідей студентів

№ з/п	Основні мотиви вибору професії вчителя	Показник відповідей слухачів
1.	Порада батьків	21%
2.	Сімейна традиція	10%
3.	Порада друзів	0%
4.	Порада вчителів	2%
5.	Самостійне рішення	67%
6.	Престижність професії	16%
7.	Умови праці	12%
8.	Можливість досягнення високого положення	9%
9.	Суспільна значущість професії	51%
10.	Відповідність вимогам до професії	17%
11.	Можливість використати свої здібності	17%

12.	Творче розкриття	8%
13.	Можливість стати цінним для суспільства	36%
14.	Самовдосконалення	28%

З усіх опитаних 93% студентів відповіли, що батьки підтримали їхній вибір професії, і лише 7% відзначили, що батьки намагалися переорієнтувати на таку професію, як лікар та адміністратор.

Як показало дослідження, мотивація навчання у вузі для багатьох студентів зумовлена суспільною значущістю професії та можливістю стати цінним для суспільства. Ці дані говорять про те, що майже половина всієї молоді здійснює вибір професії неусвідомлено, ігноруючи власні інтереси та здібності.

Зі шкільної лави необхідно проводити роботу з виховання свідомого вибору професії. Професійне самовизначення молоді має здійснюватися в ході спеціально організованої науково-практичної діяльності – профорієнтації.

З метою набору найбільш здібних абітурієнтів, орієнтованих і схильних до обраної професії, необхідно ввести в програму екзаменаційних випробувань елементи професійного відбору. У вищому навчальному закладі доцільним є створення системи психологічного супроводу професіоналізації майбутніх фахівців з метою виявлення основних проблем, пов'язаних з початковим етапом професійної кар'єри майбутніх фахівців і для сприяння їх позитивному вирішенню.

Список використаних джерел

1. <http://bokov.net.ua/index.php?pages=1&act=10&id=15892>
2. http://otherreferats.allbest.ru/psychology/00015201_0.html
3. <http://ua.textreferat.com/referat-13317.html>